

Många trotjänare får gå när hela fabriken stängs

Några har jobbat 40 år på fabriken

Lisbet Svedlind

ÖS

Det är påtagligt tyst i Levers korridorer i Nyköping.

- Det pågår informationsmöten på flera håll, förklarar några av de anställda.

De har i ett par dagar vetat att deras arbetsplats ska läggas ned.

Multijätten Unilever ska inte längre tillverka tvättmedel i Sverige. Därmed försvinner all tillverkning utanför landets gränser.

Hela fabriken stängs och 265 personer förlorar jobben.

Fabriken har många trotjänare. Det handlar om 20 och upp till mer än 40 tjänsteår för många.

Runt ett fikabord sitter några verkliga trotjänare.

Det är Elvy Tikkanen, 56 år. Hon har jobbat 22 år på Lever. Bengt Aldén är 53 år. Han har tillbringat 28 år på det företag som nu tackar för sig.

57-åriga Anders Karlsson är nestor i församlingen med 40 tjänsteår. Alf Jansson är 49 år och har 27 år i företaget. Jörgen Lundqvist, 52, har jobbat på Lever 37 år. Yngst i församlingen är Fabriksklubbens ordförande, Elisebeht Markström. Hon är 36 år och har 15 tjänsteår bakom sig.

Ingen i gruppen tror att det beslut som nu fattats går att rubba.

- Vi har givietvis inte gett upp, säger Elisebeht Markström. Men det formella beslutet är inte fattat än.

Men inte heller hon tror innerst inne att det går att åstadkomma någon förändring.

Brussel

- Jag tror det handlar om att öka vinsterna ännu mer för "pojarna i Brussel", säger hon. De har suttit med Europakartan framför sig och

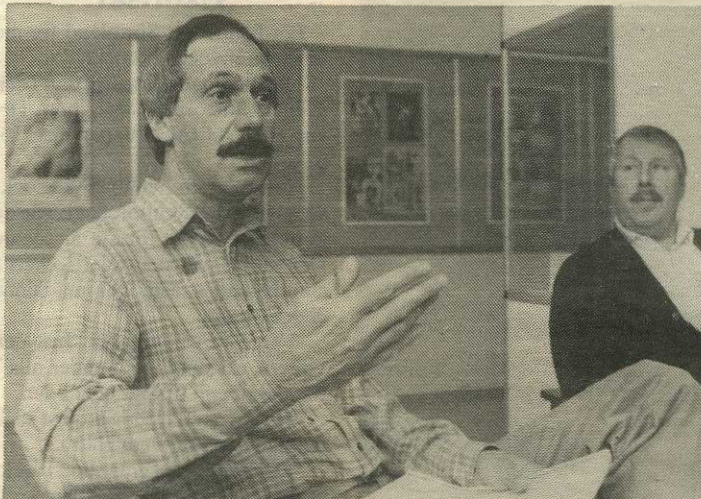
Elvy Tikkanen blev arbetsskadad i Levers fabrik.

räknat ut hur man bäst gör det. Ur det perspektivet har vi inte någon chans. Det handlar om vad som bäst för Lever i Europa. Hur företagen ska bli än mer lönsamma.

Hon får medhåll av Jörgen Lundqvist.

- En del av vinsten har gått direkt till Bryssel, säger han. Ledningen i Sverige säger att förslaget om nedläggningen i Nyköping är deras beslut. Men så är det inte.

Sunlight

- Cheferna har ingen känsla för Nyköping, menar Jörgen Lundqvist.

Alla är eniga om att det fanns en tid då Sunlight, som det hette tills för några år sedan, var en bra arbetsplats.

- Ingen kämpar för Nyköping längre i företagsledningen, säger Jörgen. Vi har fyra utländska och två svenska chefer i ledningen.

Gruppen är överens om att det var annorlunda på den tid då företaget hade en svensk chef.

Mycket har gått förlorat i multiföretagets stora famn.

- Chefer kommer och stannar några år. De har ingen speciell känsla för Nyköping.

Förr kände man gemenskap i gruppen. Chefen kände personligen många av sina anställda. Det sociala kontaktnätet skapade gemenskap och ansvar.

För många av trotjänarna runt kaffebordet känns tillvaron mörk just nu.

Besvikna

Alla är besvikna. Ingen är direkt bitter. Var och en har anat utifrån den position man haft i företaget att något skulle hända, trots att fabriken i Nyköping redovisade plussifor.

- Det har inte investerats i Nyköping på många år, säger Elisebeht Markström. De framtida tvättmedlen är flytande och koncentrerade. Nyköping har inte kapacitet för den tillverkningen.

Pengar till investeringar har funnits med i budget varje år.

Elisebeth Markström är klubbordförande i Fabriks. - Men de har försvunnit "under resans gång", säger hon.

Alla anade, men ingen visste. Ingen trodde beslutet skulle bli så drastiskt.

- Man trodde de kanske skulle lägga ned någon linje. Inte allt på en gång. Hela gruppen trotjänare är överens på den punkten.

Dyster

Elvy tycker framtiden verkar dystert. Hon har dragit på sig en arbets-skada under sina år i företaget.

- Var ska jag hitta ett jobb som fungerar för mig, säger hon. Jag tycker det här är för djävligt.

Även om alla anade blev det en chock.

Vid ettiden på måndagen kom röda lappar upp på väggarna på företaget. De anställda kallades till informationsmöte.

- Tio över två fick vi beskedet att fabriken läggs ned, säger de unisont.

Det blev inte så våldsamma reaktioner just då, säger de. Det var mest tyst. Men reaktionerna kommer. Och blir förmodligen olika hos olika individer.

En mindre sittstrejk inträffade ganska omgående.

- Jag vet inte hur det ska gå, säger Bengt. Jag har ett litet lantbruk som jag sköter bredvid, tillsammans med min son. Det är mitt föräldrahem och det vill jag inte gärna lämna.

Pendla

Anders är öppen för möjligheten att pendla till en ny arbetsplats efter 40 år på en och samma arbetsplats.

- En gång var det "fint" att jobba här. Personalpolitiken var framsynt, säger han dystert.

- Ja, inte var det vackert gjort, det här säger Alf. Men det kommer att ta tid innan man riktigt fattar vad det här beskedet innebär.

Med Levers nedläggning i Nyköping går lite industrihistoria i gra-

ven i Nyköping.

Radion

Tvål- och tvättmedel har tillverkats vid Nytorget i Nyköping i 80 år. På gamla reklamaffischer runt om i lokalerna nickar man igenkännande åt många gamla "kändisar" på marknaden. Det var i Nyköping man tillverkade bl a Radion, Surf och Lux toalettvål, så länge den gjordes i Sverige.

De Leversanställda har åtta månader på sig att fundera över en ovisst framtid. Det formella beslutet om nedläggning i Nyköping kommer före jul. De blir arbetslösa mitt i en tuff lågkonjunktur. Många av dem är fabriksarbetare, de tillhör en sektor som snabbt minskar i vårt land. Ingen av trotjänarna har några större förhoppningar om att någon ska lyckas "ragga" ny tillverkningsindustri till Nyköping.

Den egna koncernen kommer inte att göra det. Det är trotjänarna rörande överens om.

Anders Karlsson har jobbat på Lever i 40 år.